

POSITIIVISELLA ANARKIALLA KOHTI ESTEETÖNTÄ ITSEILMAISUA

Essi Oja, essi.oja@gmail.com, kuviskerho

1 JOHDANTO

Jo lyhyen aikaa työskenneltyäni pienellä paikkakunnalla lasten ja nuorten parissa, ja myöskin paikallisen varhaisnuoren vanhempana, huomaan selvästi kuinka lapset ja nuoret toisinaan yrittävät mahduttaa itseään sekä kanssatovereitaan hyvinkin tiukasti rajattuihin, ahtaisiin lokeroihin. Entisajan erilaisena nuorena sekä monialaisena itseilmaisuanarkistina tämä tietysti särkee sydäntäni sekä herättää sisäisen kapinoitsijani jälleen henkiin.

Haluan konkreettisella tasolla tuoda esille ja näkyväksi lasten ja nuorten omaa autenttista itseään ja näkemystään. Tahdon ilmaista heille kuinka ne ovat validit ja arvokkaat sellaisenaan. Tavoitteeni on avartaa heidän maailmaa omalla esimerkilläni sekä lisätä itsevarmuutta heidät näkevällä tuella.

Jokainen on erilainen, ihmiset ovat erilaisia. Kesken. Maailmoja on miljoonittain eikä yksi sulje pois toista. Ystävällisyydellä pääsee pitkälle ja kohtaamalla voit avata äärettömyyden.

2 ONNISTUMISTEN KAUTTA ITSEVARMUUTEEN

Kerhossani olen pyrkinyt tuomaan lapsille tarjolle erilaisia aiheita ja tehtäviä taiteen alalla, mutta tänä syksynä olen antanut enemmän mahdollisuuksia vapaavalintaiseen työskentelyyn. Alkusyksyn tutustuimme muutamiin käytössämme oleviin välineisiin, jonka jälkeen niitä on saanut käyttää vapaasti. Tämä on tuntunut hyvältä ratkaisulta ja arvioin sen ruokkivan kerholaisten luottamusta omaan tekemiseensä; saavat näyttää mitä osaavat ja toisaalta ohjaajan avulla tutustuvat uusiin, heitä kiinnostaviin tekniikoihin. Usein lapsi saa jonkin idean ja esittää sen minulle, minkä jälkeen yhdessä mietimme, kuinka idean voisi parhaiten toteuttaa. Joka kerta ei onnistuta, mutta tähdennän heille myös sitä, että jokainen työ ei voi olla mestariteos. Taide vaatii aikaa ja epäonnistumisiakin, mutta tekemällä oppii aina.

3 VAHVUUKSIEN HUOMAAMINEN JA NIISTÄ KERTOMINEN

Kerhossani pyrin siihen, että kehun ja huomioin jokaisen lapsen tai hänen tekemäänsä työtä jollain tavalla positiivisesti. Vietän heidän kanssaan mielelläni aikaa kiertämällä pöydissä ja viiptyen hetken jokaisessa.

Vastikään oli kanssakäyminen ohjattavan kanssa; tämä kerholainen piirtää lähes aina tiettytyyppisiä animehenkisiä hahmoja, joissa on mielestäni hyvinkin paljon tarkkoja yksityiskohtia. Eräs kerta mainitsin yksityiskohtien runsaudesta ja tarkkuudesta hänelle positiiviseen sävyyn. Se selvästi aukaisi hänen silmänsä asialle. Hän kertoi, ettei aikaisemmin ollut oikeastaan edes huomannut asiaa, mutta tuntui olevan havainnostani mielissään ja arvostavan sitä, että tämä huomioitiin.

Tästä sain konkreettisen ja suoran esimerkki siitä positiivisesta vaikutuksesta mikä syntyy kun huomaan jonkin todellisen vahvuuden ohjattavassasi ja sanallistan sen hänelle.

3.1 OMIEN MOKIEN HUOMAAMINEN JA ANTEEKSI PYYTÄMINEN

Tuntuu, että omakin kasvuni tarvitsee tätä työtä lasten ja nuorten parissa.

Huomaan toisinaan tilanteita, joissa kasvatettava kasvattaa kasvattajaa.

Lyhyen ohjaajan urani aikana olen tehnyt kaksi sieluani painavaa virhettä tässä roolissa;

Ensimmäisenä oli ohjaustilanne ryhmän kanssa, jossa muutama vilkkaampi lapsi. Olin ohjaamassa toisaalla kun näkökenttäni rajoilla tapahtuva liike veti huomioni ja näin kuinka poika sohaisi toista tarkoituksellisesti maalitussilla (maalitussit ovat herkästi sotkevia ja kuivuttuaan tahrat ovat pysyviä). Reagoin intuitiivisesti ja suorastaan karjaisin järkyttyneenä “ HEI !! ”, joka pysäytti koko luokan. Sanoin ja puutuin tilanteeseen aiheesta, mutta sen intensiteetti tuntui jälkeensä ajateltuna liian kovalta “vaaraan” nähden. Tällainen tilanne vaatii mielestäni anteeksipyyntöä asianosaiselta lapselta.

Toinen kaiheartamaan jäänyt tilanne tuli vastaan kun lapsi löysi lattialta kauniin tilaan kuulumattoman esineen (muovisormus). Sitä siinä ihmeteltiin, jolloin eräs toinenkin tuli sitä katsomaan ja pohti, mahtoiko sormus itseasiassa olla hänen. Lasten puolelta tulevat puijaus yritykset ovat työssäni lähes viikoittaisia vaikka yleisesti ottaen he ovat hyvin vilpittömiä. Tämä tosiasia kuitenkin tuntui

hämärtävän arvostelukykyäni ja epäilin oliko tämä esine todella tämän lapsen, eihän hän itsekään ollut siitä varma. Toin epäilykseni ilmi, jolloin ensimmäinen lapsista huomautti kysyen “Miksi se valehtelisi, se on hyvä tyttö.” joka oli aivan totta. Huomasin erheeni ja annoin sormuksen omistajalleen.

Tätäkin haluaisin pyytää anteeksi ja toisaalta tuoda kehulla esille tilanteeseen puuttuneen lapsen tapaa ja rohkeutta puolustaa ystäväänsä, se oli hyvin tehty. Ajatuksenani on se, että kun myönnän omat virheeni sekä puhun niistä avoimesti ja suoraan, eivät lapsetkaan pelkää tehdä virheitä tai kertoa niistä.

Kuva 1 (Essi Oja, 2024)

4. POSITIIVISTA ANARKIAA

Koen harjoittavani anarkiaa omalla olemassaolollani tässä elinympäristössä sellaisena kuin olen. Kuuntelen ja ymmärrän ihmisiä heidän rankoissakin jutuissa ja kohtaan heidät sellaisena kuin he ovat. Tällä ajattelen olevan suuren merkityksen kasvavan ihmisen elämässä.

Positiivisella anarkialla tarkoitan sellaista “anarkiaa” joka ei vahingoita ketään tai mitään. Päinvastoin sillä on mahdollista antaa tilaa ihmisen olla rauhassa sellainen kuin on. Positiivinen anarkia on pieniä arjen tilanteita, joissa ilmenee mahdollisuus muuttaa maailmaa pieni pala kerrallaan. Esimerkiksi

huomauttamalla, että sanat “homo” tai “läski” eivät ole haukkumasanoja ollenkaan tai että kiroilu ei oikeastaan ole kovin vaarallista (vaikkakin ehkä ärsyttävää ja tympeää) tai että kehon osista ja eritteistä voi puhua niiden oikeilla nimillä eivätkä ne ole sen kummempia.

Olen itse saanut melko tiukan uskovaisen kasvatuksen, jonka vuoksi seksuaali ja sukupuolivähemmistöön kuuluvana olen elänyt alati kasvavan ahdistuksen sekä pelon vallassa. En soisi sellaista kenellekään ja toivon kykeneväni antamaan alueeni lapsille ja nuorille esimerkkiä siitä, että on ok olla oma itsensä. On ok olla omanlainen, eivätkä pelottavilta vaikuttavat asiat kuten epäonnistuminen tai erehdykset ole maailmaa kaatavia asioita. Haluan jakaa sitä uskoa, että he ovat arvokkaita ja hyväksytyjä omina itseinään, virheineen kaikkineen.

Jos kerholainen sanoo työnsä menneen pilalle jonkin odottamattoman asian takia, sanon usein heille; tässäpä iloinen vahinko. Mitä tästä voisi saada aikaan?

Kuva 2 (Essi Oja, 2021)

LÄHTEET:

Uusitalo, L. (2024). *Vahvuudet pedagogiseksi voimavaraksi* [Suullinen esitys tai luento]. Pedagogisen toiminnan perusteet lasten ja nuorten harrastustoiminnassa 10.9. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Lammasaari, H. (2024). *Tunteet ja motivaatio nuoren harrastajan elämässä*[Suullinen esitys tai luento]. Pedagogisen toiminnan perusteet lasten ja nuorten harrastustoiminnassa 26.9.2024. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Pedagogisen kehittämistehtäväni saa tekijänimelläni jakaa avoimesti aoe.fi-sivustolla ja artikkelin kirjoittajana olen huolehtinut ja vastaan artikkeliin liittyvien kuvien julkaisuluvasta.